Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Storm- og Trængselsaar

Citation: Claussen, Sophus: ”Storm- og Trængselsaar”, i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens lyrik*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 65. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-claussen04val-shoot-workid60838.pdf (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens lyrik

Storm- og Trængselsaar

Ma ben veggio or si come al popol tutto
favola fui gran tempo, onde sovente
di me medesmo meco mi vergogne;

Petrarca.

66
67

Afskedsharmoni

Oktober-Regnfald over fynske Haver,
al Verden som et smuldrende Kadaver.
Jeg pakker ind, og rejseklædt paa Skramlet
af Minder føler jeg til Gavns mig Hamleth.

En Moders Afsked, vage, ømme Savn!
Og saa paa ny det skumle København
med Rigsdagstaler og Forlæggerkvaler,
et Slud, hvor næppe Kittys Kys husvaler!

Den sidste Dag i Nysted, Verdens Ende,
hvor Aarestrup forgik ... Blandt danske Penne
hver vælger, som han kan - *jeg* fandt nu denne.

Saa lod jeg mig af Østersø bestænke.
Berlin og Køln! Slotspladser, Anlæg, Bænke,
hvor en fornuftig Mand igen kan tænke.

Til en Søster

Jeg mindes dig fra Høsten, kære Søster,
den Soldag paa det flade Lollands Kyster,
Nysted og Aalholm, Støtten for Grev Raben,
den gule Jagthund med sin Sten i Flaben -

der fulgte os langs Skov og Strand og Næs,
hvor midt i Planteverdnen, Dyreriget,
68 blandt Raavildt, Slaaentjørn og vissent Græs
ved Løvfald fordum Aarestrup har higet.

Hans Tid var for en grundtvigsk Domprovst fri,
og i et højst naivt Konditori

man fandt kun Rum for sig og sin Charlotte.

Aa Søster, brav som hine Tider, maatte
du ene være Moder, intet andet!
Vi trænger til honnette Folk i Landet.

Til I. og V.

Den Nat paa Østersøen, aa hvor gynger
og skumpier Færgen! Storm og Bølger synger!
Det er paa Havet, Underværker hænder
og - Fabel - at jeg træffer Jer to Venner!

At vi drak Rhinskvin her paa Dækkets Fjæle
og klinked med min fordums Lærer H.,
som blev fornærmet og lod Glasset staa.
Ak hvilken Dansk forstaar vel friske Sjæle?

Det frie Hav og hævede Pokaler!
... Da jeg gaar agterud, hvor Vinden svaler,
krydser endnu den unge Prins min Vej.

"Det stormer syd for Danmark!" raabte jeg
i Sejr og Fryd. Han standser uden Mæle ...
Ak hvilken Dansk forstaar vel friske Sjæle?

69

Tysk Kystby

Nu larmer Østersøen. Flad - flad - flad
er Bredden, hvor den rejser sine Rygge.
Jeg driver i den gamle Hansestad
og blæser Storm og Østersø et Stykke.

I Skumring bruser dette Saltvandsbad,
en Øredouche, hvor tør jeg kan mig dykke;
jeg tror paa hverken Havfru eller Nøkke,
men Havets Syner gør mig gudeglad.

Det er en Gang et Spil for fuldt Orkester.
Her gad jeg føre an som Tonemester
med Skumguirlander om min svungne Stav.

Men her er Søen høj og Kysten lav:
tag Jer i Agt, I andagtsløse Gæster,
som jeg i Naade bød til mine Fester.

Køln

Den skumle Kathedral, den skidne Rhin,
og Køln en Regnvejrsnat! En Klang af Flasker,
Kvinder i Rødt, som kvinker Violin,
og Folk, som gylper, mens hver Tagtud plasker.

Jeg købte, før jeg rejste, et Prospekt
af By og Dom, erfarede perfekt
af Frøknen bag sin Disk, hvad disse Egne
vel tænkte om den gudsforladte Heine.

70

"I Køln var Heine afholdt, han forspildte
sin Gunst, da han holdt Bryllup med Mathilde.
Man vidste jo, han var saa ødelagt!"

Ak stakkels Digter, brudt af Gigt og Tæring!
der er ej Sot, der standser Hjærtets Magt,
som i saa klam en Verden kræver Næring!

Damen fra Køln

Hun pegte paa sin Rygrad med en Gestus,
saa skødesløst, for flygtig at betegne
den Sygdoms skælmske Art, som satte Heine
paa Aftægt i det mennesklige Kvæsthus.

Jeg suser over Rhinens duggraa Sletter
langt bort fra Køln - men ser endnu, hvor klog
hun stod bag Disken i sin dunkle Krog,
en af Provinsens strænge Henrietter.

Et Søsterslæng, hvis dømmende Forstand
skjuler en Sjæl, som intet mere mætter:
de delte gærne Mandens Sot og Brand,

ja røved gærne Døden dens Skeletter.
Og deres Tro, som ingen Frygt kan ave,
dækker med Savnets Vedbend alle Grave.

Til en Søster

Aa, Søster, du forstod, da jeg var Dreng,
forrædersk blidt og dog saa klog og stræng
71 at tale min Vredagtighed til Rette,
min Sorg og Ve blot med et Blik at slette.

Da jeg blev større og det faldt mig ind,
jeg vilde mig en Trøst og Lykke finde
skabt i dit Billed og af samme Sind,
da blev du *hendes* ømmeste Veninde.

Men i mit Liv gik mange Ting til agter,
jeg søgte mig med Manddomstrods at væbne,
og jeg blev uens med de stille Magter.

Jeg sidder i det fremmede Paris
og tømmer denne dunkle Vin til Pris
for dine dunkle Øjnes Indskrift: *Skæbne*.

Til Hende

Paa dig, min Elskede fra hine Dage,
da mine Sejl var fyldt af bedre Vind,
jeg tænker, mens i Mulm jeg ruller ind
iblandt Paris' oktobervaade Tage.

O du Retfærdighed og Helligdom,
min Elskede, der var saa dansk som dygtig,
dit Minde møder mig paa ny i Rom,
naar jeg for anden Gang gør mig landflygtig.

Dog undes der en Gang mit Hjærte Fred,
naar ingen Dag min Trodsighed belyser,
naar jeg er død og paa mit rette Sted.

Da har jeg sunget dig i Himlen ind;
dér tænker du paa *mig* med lettet Sind,
som Gudskelov er dér, hvor ingen fryser.

72

Hassan og Digteren. Persisk Fabel

Den lille Hassan med de skæve Ben
skrev til mig: "Grunde har jeg ti for én
til ej at trykke Deres Bog. For Resten
den bedste er: jeg har endnu ej læst'en." -

Den lille Hassan skrev for anden Gang:
"Jeg læser nu, men ak min Tid er trang,

og Overvejelsen er svær og sen
af Grunde, hvoraf jeg har ti for én."

Det samme Retsind og de samme Ben!
Et Fjerdingaar gik hen, og tredje Gang
kom Brev med Hassans Haand: "Jeg maa beklage -

Jeg kunde rose Et, et Andet vrage,
men sender her det hele Værk tilbage
i Tavshed ... Grunde har jeg ri for én!"

Digteren og Hassan. Persisk Fabel

Jeg lagde i et ildfast Jærnskab Brevet,
som lille Hassan flittig havde skrevet,
og svaled i et Digt min hævnske Pen,
hvor Hassan gik lyslevende igen.

Det blev ej trykt, fordi jeg ikke kunde,
(tro mig: jeg havde ti for én af Grunde!)
Men stille svor jeg Hævn for denne Mén,
naar jeg fik ti Forlæggere for én.

Dog, da min Venten kunde blive sen,
og det er hæsligt at gaa om og hade,
saa har jeg gjort Besked paa disse Blade.

73

Det var den ydmygste af mine Faser,
da udstødt som en Hund paa Gadens Sten
jeg maatte snappe efter *Hassans* Haser.

Før Stævnemødet

Det bliver Aften i Vorherres Gaard;
langs Himmelranden, paa en Bred af Okker,
en lille Vogtertøs med gule Haar
saar grønne Stjærner tæt som Padderokker.

Af Skyfaar græsses denne Stjærnebund,
vidt ringer over Verden deres Klokker.
Kometen er Vorherres Vogterhund,
hvis Hale vesterude vagtsomt rokker.

Ved Himlens Arne Hjorden nu sig flokker.
Men for mig selv er tændt et Velkomst-Baal.
Hun venter mig: det er vor Hyrdetime.

Og Natten sænker Skodderne af Staal,
med gyldne Røster alle Klokker kime
og taler Hjærteguldets Tungemaal.

Gensynet

Der drypped Blomster røde som en Brand
for mine Blik ... jeg gensaa hendes Øjne,
hvis Bund er dobbelt som et frossent Vand.
Men Blomsterne var Læbens Smil - det nøgne!

74

Hun var saa næsvis i sin Flagre-Flugt,
en Fugl, som med for tunge Fjedre brammer!
Og Haaret dobbelt mørkt. Og dybt og smukt
stod Kind og Tindinger i Dobbeltflammer.

Det var din gamle Dobbelthed, min Fe,
dit Smil saa fuldt af Løfter og af Ve.
Tvetvunden bringer du mig tvefold Jammer. -

Med ét begyndte alt mit Blod at le:
jeg saa dig af en Rembrandtsk Livsild skinne.
Saa fandt jeg Dobbeltmand min Dobbeltkvinde.

Gargantua eller "sikket-Gab-du-har". Frit efter Rabelais

Han græd, da han blev født. Og Barnets Far
kaldt ind fra Gæstebud og Venners Tale
slog op en Latter: "Sikket Gab du har!"
Det kloge Barn fandt snart paa alt det gale!

tissed mod Sol og tog i Regnvejr Bad,
forfulgte under lave Skyr en Svale,
lod Gaardens Hunde spise af sit Fad
og pusted dem paa Dril i deres Hale.

De gode Kvinder, som den spæde skøtter,
ombandt hans lille Manddom glad og tit
med Blomster, Baand og Fandens Mælkebøtter.

Hvorfor er jeg bedrøvet? Gik det skidt
ved Livets Gæstebud og Sammenkomster:
der findes altid dem, der flætter Blomster.

75

Kunstner-Existens (Ved et Hus, jeg en Aften gik forbi i Paris)

Der paa de onde Urters Bulevard,
der grunder man sin Velstand i en Fart;
man holder Vogn og lader sig misunde
i et Palæ med Kvinder, Kunst og Hunde.

Man hæfter i sin Regnskabsbog et Folie,
hvor der kun staar om Børs og Baisse i Olie,
har Ungdom, Skønhed og til Tegn paa Standen
en let Skavank som Byron og som Fanden.

Der paa de onde Urters Bulevard
bor Skønhedsdyrkere af kostbar Art.
Og var jeg ikke én fra alle Kanter

udstødt, fordømt og redelig Poet,
hvis ej jeg var Diogenes, Profet -
der gad jeg bygge flot som Alexander.

Paa ny ved Østersøen

Se Skyens vilde Jagt med Horn og Hunde.
Nu rykker Stormens Haand i Jordens Skæg
og river Træer med Rode op i Lunde.
Den gamle Verden aabner sine Læg.

Ny Verdner fødes af dens Kæmpe-Æg
til Vejrets Glam og Fraad af Bølgemunde.
Lad Borgerskabet snorke bag sin Væg!
En Frihedsstund - i Nat kan jeg ej blunde.

76

Ved Midnat svøbt i Blæstens graavejrs-grove
Slængkappe gaar jeg i den tyske By,
mens Hunnerhære over Himlen fly.

Nu graaner alle Skyr af Maaneny.
I alle Lande Folk og Husdyr sove.
Nu bruser Bøgen i de danske Skove.

Træerne

Jeg elsker det, som gror og gror igen
og spørger næppe Vind og Vejr om Lov:
Græsmarken og den stormopfyldte Skov!
Jeg synes, Træerne er Adelsmænd.

Med Løv i Hatten og med barket Lænd
de hilser lige fint paa fin og grov,
de holder deres Skygge ej for Rov
og taler aldrig ondt om den og den.

Ved deres Side kan du hvile ud
og nyde frit den Lyst, de altid giver,
saa godt de evner, med den samme Iver.

De kan den Kunst at gro og gro igen.
Hos dem er selv den bange Tyv en Gud.
Jeg synes, Træerne er Adelsmænd.